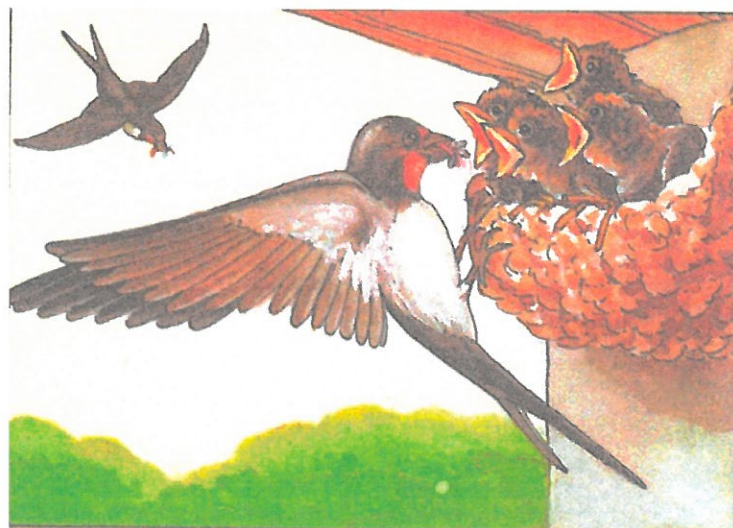

471/30/2025

Mátyásföldi Fecskefészek Óvoda
Pipitér 1. Telephely
Pipitér 2. Telephely

OM: 034622

PEDAGÓGIAI PROGRAM

1165 Budapest, Baross Gábor u. 32-36.

Farkashalom u. 42-44.

Csinszka u. 27.

Készítette:
a nevelőtestület bevonásával

2025

Schrott Ildikó
Schrott Ildikó
igazgató

Páskulyné Kovács Erzsébet: A gyermek

Nézd, feléd nyújtja kis kezét:

gyöngé virágszirom.

Össze ne törd,

Mert nem ismer bűnt és

fájni fog nagyon.

Mert bízik benned:

Te felnőtt vagy

kis szemében és

rád bízta magát.

**Vágyak, álmok élnek
a szívében és egy tündérvilág.**

Tündérmeséknek

fátyla lebben, s vele

száz csengő kacagás.

Ő elhiszi még, hogy szép,

hogy jó, hogy gyönyörű

ez a nagy világ.

Ő elhiszi még,

hogy jók az emberek,

elhiszi, igaz minden szavuk:

Legalább benned váljon valóra:

Ne legyen perc, ne legyen óra,

Amikor benned csalódni fog.

Tartalom

GYERMEKKÉP	6
ÓVODAKÉP	7
I. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	9
I. 1. Egészséges életmód alakítása - egészségfejlesztési program.....	10
I. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	14
I. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés	16
II. Az óvodai élet tevékenységformái	18
II. 1. Játék.....	20
II. 2. 1. Külső világ tevékeny megismerése - környezet.....	21
II. 2. 2. Külső világ tevékeny megismerése - matematika	29
II. 3. Verselés, mesélés	31
II. 4. Ének, zene, népi játék, tánc.....	35
II. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	37
II. 6. Mindennapos mozgás.....	39
II. 7. Munka jellegű tevékenységek.....	41
II. 8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	42
III. 1. Esélyegyenlőség	43
III. 2. Gyermekvédelem.....	45
III. 3. Integrált nevelés	47
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	54
IV. 1. Személyi feltételek	54
IV. 2. Tárgyi feltételek.....	54
IV. 3. Az óvodai élet megszervezése.....	55
IV.3.1. Dokumentáció és ehhez kapcsolódó óvónői feladatok.....	56
IV. 3. 2. A gyermek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése	58
IV. 3. 3. Napirend és hetirend	59
V. Kapcsolatrendszer	61
V. 1. Család – óvoda kapcsolata	61
V. 2. Kapcsolatok egyéb intézményekkel	62
VI. Szolgáltatásaink	65
VI. 1. Fenntartó által finanszírozott szolgáltatások	65
VI. 2. Önköltséges szolgáltatások.....	65
VI. 3. Költségtérítés nélküli foglalkozás	65
VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	66
Legitimációs záradék.....	69

Az óvoda pedagógiai programja az alábbi előírásoknak megfelelően készült:

Törvények:

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

Rendeletek:

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet, az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 419/2024. (XII. 23.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

GYERMEKKÉP

Óvodánk olyan nevelésre, fejlesztésre törekszik, ahol megvalósul a gyermekek mindenek felett álló érdekének érvényesülése, és külső kényszerszertől mentes környezetben nevelkedhetnek.

Abból a tényből indul ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások -beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is - együttesen határozzák meg.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi- és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglevő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodánkban a gyermekeknek joga van, hogy:

- Személyiségüket tiszteletben tartsuk, emberi méltóságukat elismerjük
- Saját ritmusuknak megfelelően éljenek
- Tisztában legyenek lehetőségeikkel
- Kérdéseikre választ kapjanak, hogy a tudást megszerezhessék
- Elismerést, dicséretet, érzelmi biztonságot, bizalmat kapjanak
- Sikerhez jussanak, hibázhassanak
- Alkossanak, kísérletezzenek és feltaláljanak
- Kommunikáljanak, önkifejezhessék magukat
- A világot megértsék, környezetébe beavatkozhatnak
- Ne kényszerítsenek rájuk felesleges szabályokat
- Ne legyenek mindig tiszták és tökéletesek

ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek hároméves korától az iskolába lépésig.

Óvodai nevelésünk céljai:

- A gyermekek – a mással nem helyettesíthető - szabad játékra, tevékenységre és mozgásra alapozott sokoldalú, harmonikus fejlesztése, személyiségük kibontakoztatásának elősegítése, a hátrányok csökkentése, életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével
- A testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakítása
- Az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek és emberi értékek közvetítése
- Egyéni bánásmóddal, a képességek egyéni fejlesztésével segítjük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját
- Független, kreatív, önállóan gondolkodó, együttműködésre képes, békeszerető emberek formálása
- Sikeres iskolakezdéshez szükséges képességek kialakítása, esetleges zavarainak prevenciója
- Nyugodt, békés légkörben egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekek nevelése
- A népi kultúra szellemi, tárgyi alkotásaival értékek közvetítése, átörökítése
- Óvodánk célja a környezet iránti érzékenység fölkelése, az élményszintű tapasztalatszerzés elősegítése, a környezettudatos magatartás formálása, emberi értékek közvetítése.

Óvodai nevelésünk alapelvei:

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, védelem és bizalom övezi
- Egyéni sajátosságok figyelembevételének elve
- A gyermek személyiségéhez, egyénhez igazodó pedagógiai hatásokkal, egyéni eljárásokkal a gyermekek személyiségének megsegítése; differenciált, a gyermek egyéni képességeihez mért fejlesztés biztosítása

- Esélyegyenlőség biztosításának elve
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve (fajra, nemre, vallásra, etnikai hovatartozásra, anyagi-, műveltségi szintre való tekintettel)
- Különleges bánásmód biztosításának elve
- Tevékenységközpontúság elve. Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell
- Gyermeki szükségletek kielégítésének elve
- Tapasztalatszerzés elve – motiváció
- Az óvodában eddig kialakított értékek megőrzésének elve

Óvodánk támaszkodik a hazai hagyományos nevelési értékekre, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára, a korszerű fejlődés és nevelés-lélektani kutatások eredményeire.

Az óvodánk pedagógiai tevékenységrendszer, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek egészséges fejlődésének, fejlesztésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Óvodánkban tudatosan neveljük gyermekeinket a környezeti kultúrára, a népi hagyományok megőrzésére, tiszteletben tartására, rugalmasan alkalmazkodva a társadalom változó elvárásaihoz az intézmény színvonalas működése érdekében.

Közvetetten segítséget kívánunk nyújtani az iskolai közösségekbe történő beilleszkedéshez. A nemzetiséghez tartozó és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekek számára biztosítani kívánjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Óvodánkban szakmailag jól felkészült pedagógusok és pedagógiai munkát segítő munkatársak állnak rendelkezésünkre.

Olyan magatartást próbálunk tanúsítani gyermekeinkkel és a felnőttekkel egyaránt, amelyet az őszinteség, a megértés, a kedvesség, a tisztelet, a másokban a jó észrevétele, a megbecsülés jellemez.

„Ahhoz azonban, hogy azonosulási minta legyen, neki kell önmagát adni, spontán, szabad módon kell viselkednie.”

Buda Béla

I. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése a gyermek fejlődési jellemzői, aktuális fejlettségi szintje és az előzetes, más forrásból (család, bölcsőde) származó tudásának, tapasztalatainak felhasználásával.

Óvodánk a gyermek hároméves korától az iskolába lépésig nevelő intézmény, amely a gyermekeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Alapvetően:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Ezen kívül:

- a környezet megismerésére és védelmére, megóvására, a fenntarthatóságra nevelés
- a kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

Ennek érdekében feladataink:

- a célok eléréséhez szükséges feltételek biztosítása
- a fejlesztés tartalmának az egyén fejlődéséhez igazodó tervezése, alakítása
- a személyiség teljes megismerésére törekvés az optimális fejlesztés érdekében
- az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára
- a nevelés- oktatás színvonalának folyamatos fejlesztése a külső és belső igények, a változások figyelembevételével.

I. 1. Egészséges életmód alakítása - egészségfejlesztési program

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése;
- A gyermekek egészségének védelme, óvása, edzése, megőrzése, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés szokásainak alakítása;
- Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához. Ennek megfelelően feladatunk azon életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz;
- A gyermekek életkorához igazított életritmus kialakítása;
- Környezettudatos magatartás megalapozása, kialakítása. A környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítása (szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem). Séták, kirándulások szervezése;
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése. Mozgáskultúrájuk fejlesztése és egészségük megóvása érdekében láb- és testtartásjavító torna tartása. Az óvoda udvarán a szabad mozgáshoz, edzéshez változatos lehetőségek, eszközök biztosítása;
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre való fokozottabb odafigyelés, segítségnyújtás.

Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülőkkel, óvodapedagógusokkal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiénia (tisztálkodás, öltözködés, pihenés)
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre való odafigyelés, segítségnyújtás
- diabétesz kezelése, speciális ellátás biztosítása

Megvalósítás, feladataink:

- Egészséges táplálkozás

Étkezési szokásaink kisgyermekkorban alakulnak ki, és ezeken a későbbiekben már nehezen változtathatunk. A reggeli és uzsonna az önkiszolgálásra épül és az önállóság kialakulására gyakorol kedvező hatást. A napi feladatok elvégzéséhez az ebéd teremti meg a közösségért végzett munkajellegű tevékenység feltételeit (középső és nagycsoportban). Az óvodapedagógusok, a pedagógiai asszisztensek és a dajkák feladatmegosztásban dolgoznak az étkező gyermekek mellett. Étkezés közben senki nem kényszerül az étel elfogyasztására, és nem tiltott az azonos asztalnál ülők egymás közötti csendes beszélgetés sem.

Nagy figyelmet fordítunk a fenntartóval és a gyermekétkeztetéssel együttműködve az egészséges étrend kialakítására, kiegészítésére (mindennapos zöldség- és gyümölcs fogyasztás biztosítása, Egészség hét programjai).

- Mindennapos testnevelés, testmozgás

Fontos feladatunk gyermekeink természetes mozgásigényének kielégítése, egészségének, testi épségének védelme, edzése. Mindezek elérése érdekében igyekszünk megteremteni az optimális feltételeket. A sokféle mozgáslehetőség, melyeket programunk biztosít, kedvezően befolyásolja óvodásaink szervezetének fejlődését.

A kiegyensúlyozott fejlődés egyik feltétele a rendszeres pihenés, melyhez biztosítjuk a nyugodt légkört, a szükséges tárgyi és személyi feltételeket, és figyelembe vesszük gyermekeink egyéni igényeit.

- Testápolás, tisztálkodás, személyi higiénia

A folyamatos befogadás lehetővé teszi, hogy a különböző családi háttérből érkező gyermekek higiénés szokásait az óvodapedagógus megismerje, és ennek megfelelően segítse. Az óvodáskor a legalkalmasabb arra, hogy a gyermek a személyi higiénéjével kapcsolatos alapkészségeket megismerje, begyakorolja, naponta teljesítse. Ezek a későbbi egészségtudatos magatartás alapját képezik. Szociális helyiségek (öltöző, mosdó, WC) mint a személyi higiénés szokásrendszer legfontosabb színterei jellel ellátott, jól elkülöníthető fésű, fogmosó felszerelés, törölköző elhelyezésére is szolgálnak. A tisztálkodást kevert hőmérsékletű vízcsapok és körömkefe, szappan használata teszi lehetővé. A WC-ben az intimitás feltételét függönnyel biztosítjuk. Az öltözőben a személyes ruházat és tárgyak jól elkülöníthetők, jellel ellátott zsákok segítségével.

- Önkiszolgálás

Az önkiszolgáló feladatok elvégzéséhez a tevékenységek többszöri gyakorlását tesszük lehetővé, alakítva gyermekeink énképét, segítve önállóvá válásukat. Az önkiszolgáló feladatok elvégzéséhez, a tevékenységek többszöri gyakorlását tesszük lehetővé. Ezt segítik elő a gondozási teendőket ábrázoló folyamatábrák. Minden tevékenységet tudatos, pontos szóbeli megerősítés kísér. Ezért fontosnak tartjuk a napirend kialakításánál, hogy megfelelő idő álljon a gyermekek rendelkezésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott játékra, feladatvégzésre, gyakorlásra. Mindezek figyelembevételével alakítjuk a folyamatos tevékenykedést, rugalmas időkeretet biztosító, évszakokhoz igazított napirendünket. A rendszeresen, ugyanabban az időpontban végzett tevékenységek biztosítják azt a ritmust, amely segíti a gyermekek eligazodását az időben és biztonságot nyújtanak számukra.

- Gondozás

Gyermekeink jó közérzete adhat alapot az óvodai tevékenységek nyugodt végzéséhez. Felnőttként mintát adunk, tanítjuk és gyakoroljuk a szokásokat, melyek bizonyos idő után készséggé válhatnak. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi a kapcsolatot a gyermekkel. Egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

- Pihenés, alvás

A folyamatos napirend lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek alvásigényüknek megfelelően kevesebbet vagy többet alhassanak. Nyugalmukra a csoport óvodapedagógusa felügyel. Tiszteletben tartja az egyéni szokásaikat és az otthonról hozott „anyapótló” eszközeit is.

- Öltözködés

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket. Az óvodapedagógus személyes példájával alakítja ki az igényt a gyermekekben önmaguk, ruházatuk, környezetük rendezettségére. A szülőkkel együttműködve, őket bevonva a többretegű öltözködést szorgalmazzuk, és közösen törekszünk a gyermeköltözék rendjének kialakítására és megtartására. Az öltözködés területén is kidolgozzuk a szokásrendszert a csoportszobai és udvari ruházat helyének és az öltözködés sorrendjének kialakításával.

- Betegségmegelőzés és egészségvédelem

A gondozási, és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátásával gyermekeink egészségének megóvását valósítjuk meg, nagy hangsúlyt fektetve a higiéniai szabályok betartására. Fokozottan figyelünk olyan ritkán előforduló betegségek felderítésére, ami nem zárja ki a közösségbe kerülést, de több odafigyelést igényel (allergia).

- Diabétesz

Az intézmény igazgatója az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az alábbi speciális ellátást biztosítja:

- Az intézmény igazgatója a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára előírhatja a vércukorszint szükség szerinti mérését; szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

- A nevelési-oktatási intézmény igazgatója a feladat ellátását olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

I. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, nyugodt vegye körül. Óvodánkban alapvetőnek tekintjük a családi, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkör kialakítását, mely ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkört, állandó értékrendet teremtünk, melyen keresztül a gyermekek meglévő tapasztalatainak felhasználásával, a társakkal való kapcsolatot, a viselkedési szokások fejlődését segítjük elő;
- Gondoskodunk arról, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légkör vegye körül;
- Az alapvető erkölcsi értékek közvetítésével, bizalmerősítő és kapcsolatteremtő eljárások megismertetésével, az emberi különbözőségek elfogadtatásával biztosítjuk az érzelmi nevelést és a szocializációt;
- A gyermekek alapvető erkölcsi normáinak és tulajdonságainak megalapozása és kialakítása fontos feladatunk;
- Az erkölcsi értékek alakításában lényeges a jó és rossz felismerése, az igazságosság, felelősségvállalás, őszinteség. A gyengébbek védelmére nevelés, tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre (esetükben különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati, jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel), a nemzetiségi gyermekek integrációjára;

- Önérvényesítő képességüket és a kooperációs készségüket megalapozzuk és erősítjük;
- A személyek közötti kapcsolatok új formáinak alakítása, mely egyaránt értendő gyermek - felnőtt, és gyermek - gyermek kapcsolatokra, az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációjára, bánásmódjára, és viselkedésére, modellértékű szerepének betöltésére;
- Az énkép- önismeret- önértékelés fejlesztése;
- Fontos, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait;
- Szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapjainak megteremtése.

Óvodánk szokásai, hagyományai, ünnepei, érzelmi átélésre, gazdagon motivált tevékenységekre adnak lehetőséget. Célunk elérése érdekében biztosítjuk azt, hogy a szervezésben a gyermekek is részt vegyenek koruknak megfelelően.

Szokásaink, ünnepeink, hagyományaink havonkénti bontásban:

Születés- és névnapok megünneplése
Mihály napi vásár (09.29. Pipitér 2. Telephely)
Szüret (10. hó Pipitér 2. Telephely)
Állatok Világnapja (10.04.)
Terménykiállítás (11. hó)
Adventi tevékenységek (11. hó)
Mikulás (12.06.)
Luca nap (12.13.)
Karácsony (12. hó)
Egészség hét (01. hó)
Farsang, Télűzés (02.hó)
Nemzeti ünnep (03.15.)
Víz Világnapja (03.22.)

Húsvéti előkészületek (03-04.hó)
Föld Napja (04.22.)
Anyák napja (05. hó)
Madarak, Fák Napja (05.10.)
Gyerekhét (05. hó)
Évbúcsúztatók (05-06. hó)
Nemzeti összetartozás napja (06.04.)

I. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelés egészében jelen van.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelésünk egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.
- A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

- Az értelmi nevelés során elsődleges feladatunk a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása. Emellett fontosnak tekintjük, hogy az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítsunk.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés tartalma:

Prevenció: Programunk tudatosan felvállalja a sikeres iskolakezdéshez szükséges képességeket meghatározó funkciók fejlesztését. Így a lehetséges tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését is.

A pszichikus funkciók fejlesztését közvetett módszerekkel valósítjuk meg és a fő nevelési területeken végzett feladatokban fogjuk össze, építve a gyermekek érdeklődésére.

A képességek fejlesztésében a játékoság mellett a mozgásra alapozunk.

A prevenció hatékony alkalmazásához szükséges óvodapedagógusi feladatok:

- A gyermek fejlettségi szintjének megállapítása és megfelelő feltételek biztosításával a hiányos ismeretek pótlása, további fejlődés elősegítése;
- A család figyelmének felhívása a lemaradásra, a fejlesztési folyamat és az eredmény ismertetése, együttműködés a gyermek érdekében;
- Súlyosabb lemaradás esetén szakember segítségének kérése.

II. Az óvodai élet tevékenységformái

Programunk koncepcionális hangsúlya:

Környezeti nevelésre, hagyományőrzésre épülő programunkban a fő hangsúlyt az ember és környezet harmóniájára, a hagyomány tiszteletére, az ez iránt való fogékonyság megalapozására helyezzük a gyermek érzelmein keresztül. A gyermek a tevékenysége folyamán tapasztal, melynek során tanul.

Az alábbi szakaszon át juttatjuk el gyerekeinket az iskolába lépéshez szükséges szándékos tanulás készségéhez:

- játékban tanulás
- játékba ágyazott tanulás
- játékba integrált tanulás
- játékra épülő tanulás
- játékos tanulás

Nevelésünkben a mindennapok hagyományőrző tevékenysége, a természet ünnepei, a jeles napok kiemelkedően fontos szerepet töltenek be.

A környezeti kultúrára – környezetvédelem, természetvédelem, fenntarthatóság -, a hagyományok megismerésére szeretnénk nevelni gyerekeinket.

Így kiemelt hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására, valamint arra, hogy az igazi öröm az ünnepeket megelőző készülődésben, várakozásban legyen.

Az óvodában folyó nevelésünket, cselekvő megismerési folyamatunkat az alábbi rendszer szemlélteti, évszakonkénti felosztásban:

II. 1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A gyermeki játék spontán szabadon választott, minden külső kényszertől mentes tevékenység. A kisgyermek a külvilágból és a saját belső világából származó benyomásait a játékban tagolja, így válik a játék kiemelt jelentőségűvé, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé.

- Az óvodában előtérbe helyezzük a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentősége óvodánk napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.
- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
- A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Feladatunk, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítsunk a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

- Fontos, hogy a játék élményszintű legyen, melynek során fejlődnek a gyerekek mindazon érzelmi, értelmi és testi képességei, amelyek szükségesek a harmonikus személyiségfejlődés és a környezeti nevelés, hagyományőrzés céljainak megvalósításához.
- A játékban közelivé és elfogadhatóvá válnak az erkölcsi követelmények, és megnyílik a lehetőség ezek értelmének felfogására és a helyes magatartás gyakorlására. A játékban jelentkeznek és fejlődnek a gyerekek közti társas kapcsolatok.

II. 2. 1. Külső világ tevékeny megismerése - környezet

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az óvodapedagógus feladata, hogy:

- Lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

- Támogasson pozitív érzelmi nyitást a környezet, a hagyomány felé, sokoldalú tapasztalatszerzés útján biztosítsa a gyermekek életkorának megfelelő, számukra örömteli, élményeket adó és cselekvésre készítő ingereket.

Helyi programunk a környezet tevékeny megismerésére az anyanyelvi nevelésen, játékon, mozgáson keresztül ad lehetőséget arra, hogy a személyiségközpontú egyéni fejlesztés megvalósuljon.

Óvodánk és környezete alkalmas arra, hogy a gyerekek a közvetlen óvodai környezetben és környékén megtalálják azokat a terepeket, amelyek gazdagíthatják az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket.

A környezeti nevelésre, hagyományőrzésre épülő óvodai programunk ismétlődő közös tevékenységei, hagyományai, ünnepei, jeles napjai megteremtik az együttélés sajátos kapcsolatrendszerét.

Programunk sokféle, változatos lehetőséget kínál a játékos cselekvő tapasztalatszerzésre, későbbiekben a használható tudás megalapozására.

Cél:

Célunk, hogy a gyermekek a természet világához való viszonyát, a hagyományok tiszteletét az életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenységek sorozatában a mindennapok folyamán a pedagógus példamutatásával sajátítsák el. Tiszteljék, becsüeljék és óvják az emberi és természeti értékeket, megismerjék a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti és a tárgyi kultúra értékeit.

A külső világ tevékeny megismerése során a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő, és tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek aktív, örömteli tevékenységek során, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

Célunk, hogy alakuljon környezettudatos magatartása.

A hagyományok révén megőrizzzük, átadjuk azt a rengeteg tudást, tapasztalatot, amelyet elődeink felhalmoztak. Az óvodában a néphagyományok ápolása szervesen illeszkedik helyi adottságainkba, és áthatja mindennapjainkat.

A fejlesztés tartalma:

- A hagyományok közvetítésével („Csak tiszta forrásból” – Bartók Béla) a gyermekeket érő sokoldalú, életkoruknak megfelelő, élményt adó, cselekvésre készítő, örömteli ingereket a nevelés folyamatába illesztjük, így biztosítjuk a gyermekek pozitív érzelmeinek alakulását a környezet és a hagyományok szépségei felé.
- A mindennapokban azok a programok kerülnek előtérbe, amelyek a természethez, a hagyományokhoz, a természetes anyagokhoz, népi alkotásokhoz való kötődést, a felnőttek és a gyermektársak megbecsülését állítják előtérbe.
- Fontosnak tartjuk a népi játékok alkalmazását, mert a mozgásfejlesztésen túl a hagyományok megőrzésével, átörökítésével jelentős hatást gyakorolnak a személyiség egészére.
- Kihasználjuk a területben található Fazekas Központ, Tájház, Kertvárosi Tanyaudvar adta lehetőségeket.
- A természetes anyagok a játék és más alkotótevékenység, a kreativitás, a hagyományápolás eszközévé válnak a mindennapokban.
- Programunkban kiemelt szerepet kap a séta, a mini túra, a kirándulás különféle helyszínekre, ahol kihasználjuk a terep adta lehetőségeket. A különböző terek, szintkülönbségek jó alkalmat kínálnak a természetes alapmozgások gyakorlására.
- Kihasználjuk a szenzitív környezetpedagógia lehetőségeit, mely a természettel való közvetlen kommunikálást, személyes, közvetlen találkozást jelenti.
- Lehetőséget teremtünk a gondoskodásra, gondozásra, mely során a gyermekek közvetlen kapcsolatba kerülnek az élőlényekkel. A gondozás során érzelmi kapcsolat alakul ki, mely által fejlődik, formálódik felelősségérzetük.
- A környezeti nevelésre, hagyományőrzésre épülő nevelési rendszerünk része, hogy a gyerekek maguk is tevékeny részesei környezetük, óvodájuk rendben tartásának, esztétikus formálásának.
- A természetsarok „tárgyai” (magok, kukoricacsutka, színes kövek, falevelek, stb.) a játék és a kreativitás eszközévé válhatnak, alkotásra motiválhatnak.

- A folyosó, a csoportszoba díszei, dekorációi tükrözik programunk szellemiségét, az évszakoknak, jeles napoknak, ill. az aktuális tevékenységeknek, ünnepköröknek megfelelően változnak.
- A jeles napra, ünnepre hangoló örömteli közös tevékenységek során elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- Ezeket a napokat olyan előkészületek előzik meg, melyekben a gyerekek tevékenyen részt vesznek (díszítés, gyűjtögetés, népi kismesterségek, kiállítás rendezés, rajzolás, kollektív munkák).
- A fokozatos készülődés, várakozás, a hozzájuk kapcsolt tevékenységek irodalmi és zenei élmények teszik ezeket a napokat igazán átélhető, érzelmekre ható ünnepé, hagyománnyá.
- Az ünneplés a szülők bevonásával (gyűjtőmunkák, barkácsdélutánok és közös ünneplések) a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően történik.
- Madarász-ovi program keretében vetítések és a természetben tett kirándulások során a természetes környezetükben ismerhetnek meg madárfajokat, fejlődésüket, az ember gondoskodását, a nyomon követés módját valamennyi évszakban.
- Célunk, hogy komplexen fejlődjön beszédük, gazdagodjon szókincsük, artikulációjuk, kifejezőkészségük, gondolkodásuk, kommunikációs képességük – elősegítve szocializációjukat.
- Inspiráljuk a gyermekeket, hogy élményeiket bátran fejezzék ki, egymásra is figyelve figyelmük, koncentráció készségük fejlődjön, jussanak el a fogalmi gondolkodás szintjére, fejlődjön intelligenciájuk.
- A gyerekek beszédkedvének fokozását érzelmi biztonságot nyújtó oldott, természetes, derűs légkör biztosításával érjük el – figyelembe véve az egyes gyermek fejlődési ütemét, képességét, tehetségét (felzárkóztatás, tehetséggondozás).
- A közös kirándulások érzelmi alapot biztosítanak az élményből táplálkozó ismeretszerzésre, a megfelelő viselkedési módok gyakorlására, elsajátítására.

Itt figyeljük meg az évszakok változását, annak következményeit a növény- és állatvilágban.

- Tanítjuk, hogyan kell viselkedni az erdőben, ahol ők a „vendégek”. Tapasztalják meg, hogy akkor látnak, hallanak többet, ha csendben vannak, ha csak halkán beszélgetnek.

Udvar és kert

A nagyobb fák (hárs, kőris stb.) az őszi lombhullás, az avar megfigyelését biztosítják, leveleik játékká válhatnak (lombparaván, levélkunyhó, lehullott levelek gereblyézése).

Egynyári növények megtalálhatók az udvarunkon (bársonyvirág, petúnia, árvácska), melyet a Föld napján ültetünk a gyerekekkel. A gyomtalanításában, gondozásában is részt vesznek a gyerekek.

A kerti tevékenykedés közben találkoznak a gyerekek olyan állatokkal, amelyek a kultúrnövényekben „kárt” okoznak és olyanokkal is, amelyek azokkal táplálkoznak. Megtapasztalhatjuk és megmagyarázhatjuk munka közben a gyerekeknek az ökológiai lánc folyamatát.

A gyerekek megtapasztalhatják, hogy nem minden hulladék szemét, részt vehetnek a hulladék szelektálásában, újrahasznosításában.

Az udvar fái, örökzöldjei a közeli park, a Madarász - ovi program, a családi házas zöldövezeti környezet biztosítják a madarak folyamatos megfigyelését. A kihelyezett odúk, a madáretetők a téli gondozást, táplálkozási szokások megfigyelését biztosítják.

A kerti tó, a halak etetése lehetővé teszi, hogy a vízi élőhelyek életével is közelről megismerkedhessenek a gyerekek, gondoskodjanak az ott élő állatokról.

Madarász - ovi program gazdagítja a gyerekek ismereteit, tapasztalatait miközben természetes környezetben ismerhetnek meg madárfajokat, fejlődésüket, az ember gondoskodását, a nyomon követés módját valamennyi évszakban.

A téli időszakban az udvarokon elhelyezett madárodúk, madáretetők lehetővé teszik, hogy a gyermekek maguk is gondoskodjanak a madarak etetéséről és megfigyelhessék a környezetünkben élő madárfajokat.

Jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységeink:

Mihály napi vásár (Pipitér 2. Telephelyen): vásárfia készítése; ismerkedés a népi kismesterségekkel; vásározós népi játékok; a VÁSÁR napján a vásári hangulat megteremtése közös játékkal az óvoda udvarán.

Szüret: Szüreti előkészületek során ismerkedés, játék az őszi gyümölcsökkel, terményekkel. A szüreti mulatság során szüreti táncház, népi mozgásos játékok, dalok megismerése. A gyerekek tapasztalatokat szerezhettek az őszi gyümölcsök, zöldségek felhasználási lehetőségeiről, mint a befőzés, aszalás, sütemények, saláták készítése.

Állatok napja: A természeti ünnep hetében a gyerekek és az óvónők állatos képeket nézegetnek, csoportosítanak, albumot készítenek. Különböző technikákkal a gyerekek elkészítik saját kedvenc állatkájukat. A mesélés, bábozás, dramatizálás szereplői is állatfigurák. Jó idő esetén a környező kertes házaknál élő állatokat, illetve az állatkerti állatokat is megfigyeljük. Hangsúlyt fektetünk az állatok felé irányuló pozitív érzelmi viszony kialakítására, az állatok védelmének hangsúlyozására.

Adventi tevékenységek: Fontosnak tartjuk a karácsonyt megelőző adventi időszakban a készülődés, várakozás örömének átélését. Adventi naptár, adventi koszorú készítése, mézeskalácssütés, a szülőkkel közös munkadélutánokkal készülődés az ünnepre, teremdíszítés, ajándékkészítés, gyertyamártás során versekkel, dalokkal, énekekkel tesszük meghittebbé ezeket a pillanatokat.

Mikulás: Mikulás váró készülődések megszervezése a gyermekcsoportokban. Izgalommal várják a gyerekek a Mikulás eljövetelét. Minden csoportban a gyerekek verssel, énekkel köszöntik, majd vidám beszélgetés során a Mikulás megajándékozza a gyerekeket. Viszonzásul a gyerekek is megajándékozzák rajzaikkal a Mikulást.

Luca nap: A Luca napi néphagyományok megismerése, megszerettetése, amikor a nagycsoportosok Luca napi jókívánságokkal járják végig az óvodát.

Karácsony: Délelőtti zártkörű ünnepség az udvaron (vagy a tornateremben) feldíszített fánál. Ezen a napon kora reggeltől a gyerekeket és a szülőket halk zeneszó, gyertyafény fogadja. Minden csoport verssel, énekkel köszönti az ünnepet, majd együtt körbejárva a fát közösen énekelnek a gyerekek. Az ünneplés ezután a csoportokban folytatódik, majd a közös játék örömteli percei következnek a csoport új játékaival.

A karácsonyi hangulatot, az összetartozást a szépen terített asztal, a gyertyafény, a csillagszóró gyújtás is emeli.

Farsang: A farsangot megelőző héten már folyik a készülődés: teremdíszítés, álarcok és jelmezek készítése, festése, beszélgetés a farsangi néphagyományokról. Farsang hetében más, a szokásostól eltérő öltözetben vannak a gyerekek és felnőttek egyaránt. Farsangi rendezvényeink zártkörűek.

Télűzés: A nagycsoportosok természetes anyagokból elkészítik a Kiske babot. A gyerekekkel együtt csörgőkkel, zörgőkkel, Kiske báb segítségével énekelve, mondókázva elűzzük a telet.

Egészség hét: Az egészséges életmóddal kapcsolatosan kiválaszt a munkaközösség egy témát (pl.: tea, méz, zöldségek, gyümölcsök, egészségvédelem stb.), és ahhoz a témához tervezünk különböző tevékenységeket.

Nemzeti ünnep: A gyermekek életkoruknak megfelelően ismerkednek, vesznek részt a nemzeti ünnepre való készülődésben. A csoportok rövid versekkel, énekkel készülnek. Saját készítésű zászlókkal, lovakkal, huszárokkal, stb. térnek a gyerekek haza.

Víz világnapja: A természeti ünnep hetében a csoportokban jelen vannak a vízzel kapcsolatos tevékenységek, játékok, tapasztalatszerzések, kísérletek, környezettudatos magatartásformálás. A gyűjtőmunkában a családok is részt vesznek. Ezen időszak alatt egységesen kék ruhában jönnek a gyerekek és az óvoda dolgozói. A Pipitér Telephelyekről jó idő esetén elsétálunk a Szilas-patakhöz.

Föld napja: Szűkebb, tágabb környezet megismerése, védelme közös udvarrendezés, kertrendezés során. Könyveket, lexikonokat, földgömböt nézegetünk, beszélgetünk róluk.

A gyűjtőmunkában a családok is részt vesznek. Zöld színű ruhában érkeznek ezen a napon az óvodába a gyerekek és a felnőttek. Virágot, palántát ültet minden csoport, melyeket később folyamatosan gondoznak. A közös udvarrendezés, kertrendezés során a gyerekek megismerkednek ezekkel a tevékenységekkel.

Húsvéti előkészületek: Ismerkedés a hagyományőrző tevékenységekkel, népi dalos játékokkal, vidám mondókákkal, tojásfestés különböző technikákkal (berzselés, írókázás stb.).

Anyák napja: Minden csoportban a gyerekek életkori sajátosságait figyelembe véve köszöntik az édesanyákat és nagymamákat.

Madarak, Fák napja: Kirándulunk, ahol játék, séta közben figyeljük meg az ébredő természetet, a madarakat, az őszi változásokat.

Óvodaváró családi nap: A délelőtti folyamán nyílt nap keretében ismerhetik meg a leendő szülők és gyermekek az óvodát. Majd délután barkácsolással és zenés-táncos mulatsággal vagy bábozással, sporttevékenységgel, közös táncházzal várjuk az érdeklődő és a már hozzánk járó gyermekeket és szüleiket.

Gyermekehét: Sokszínű programokat biztosítunk a gyerekek és a családok számára (zenés műsor, légvár, sportnap stb.).

Évbúcsúztatók: Óvodánkban változatos formában valósul meg az évbúcsúztatás az egyes csoportokban.

A fejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- A gyerekek befogadóak, kíváncsiak, érdeklődők
 - A gyerekek rendelkeznek óvodán kívül szerzett élménnyel, tapasztalattal, ismerik, alkalmazzák az ezekhez kapcsolódó szokásokat, viselkedésformákat
 - A gyerekek felismerik az évszakok közötti különbséget, a jelenségek, tárgyak közötti összefüggéseket
 - Térben tájékozódnak az óvodán kívüli szűkebb és tágabb környezetükben
 - Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában
 - Ismereteiket, tapasztalataikat rendszerezni képesek
 - Biztonsággal használják a természet alakításához, védelméhez szükséges eszközöket
 - A gyerekekben pozitív érzelmi viszony alakul ki környezetük felé
 - Alkalmazkodnak a környezetükben megkívánt viselkedési normákhoz
- Tisztelik, óvják a meglévő természeti és társadalmi környezetüket, a népi hagyományokat

II. 2. 2. Külső világ tevékeny megismerése - matematika

A változatos tevékenységek a környezet tevékeny megismerése során „ébren” tartják a gyermeki kíváncsiságot, pozitív érzelmeket váltanak ki és kondicionálnak, érdekes problémahelyzeteket nyújtanak. A mindennapi tevékenységek sokszínű matematikai tapasztalatszerzést kínálnak.

Cél:

A gyermek aktivitása és érdeklődése során szerezzen tapasztalatokat a közvetlen és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jusson, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A fejlesztések tartalma:

- A környezet megismerése során a gyerekek matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket szereznek. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, mely során alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemléletük
- Az élő és élettelen anyagokat használjuk eszközként. Kihasználjuk ezek motiváló hatását a tevékenységek során (kő, virág, magvak, madarak, fák, épületek stb.)
- Olyan szemléletes, cselekvő problémahelyzeteket teremtünk a mindennapi tevékenységek során, amelyek megoldása változatos matematikai ismereteket, tapasztalatokat igényelnek
- Fejlesztjük és kielégítjük a gyerekek érdeklődését világosan észlelhető, alapvető matematikai összefüggések, azonosságok, különbségek, változások felfedeztetésével
- Gazdagítjuk a gyerekek matematikai tapasztalatait - egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve - és olyan megbízható képzeteket alakítunk ki, amelyek későbbi ismereteikhez alapul szolgálhatnak (felzárkóztatás, tehetséggondozás)

- Játékos formába építve fejlesztjük a gyerekek logikus gondolkodását, problémafelismerő és megoldó képességét; a feladatmegoldásra irányuló önállóságát; szóbeli kifejezőkészségét
- A gyerekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával észreveszik, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak egyes tulajdonságaik alapján, illetve saját szempontok szerint
- Sorba rendezést végeznek, megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint
- A számfogalom megalapozására mérési, összemérési feladatokat végeznek halmazokkal, mennyiségekkel, különböző egységekkel pl.: sütések, befőzések, salátakészítések során
- Megismerik és használják a több, kevesebb, ugyanannyi, a névutók, ellentétpárok fogalmait, a páros – páratlan, tő – sor – számnevek fogalmait
- Alkalmat biztosítunk a mindennapi élet, vagy kirándulások, séták során a számlálásra, mennyiségi ítéletek gyakorlására
- Biztosítjuk a feltételeket a párosítás, tükörjáték tevékenységeihez, mely fontos feltételét képezik a téri percepció kialakításának
- Környezetalakító tevékenység során, az épített környezettel való ismerkedés alatt, illetve saját építő, modellező játéktevékenységükben geometriai tapasztalatokat szereznek.

A fejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- A gyerekek képessé válnak elemi problémák meglátására, megoldására
- Egyéni képességeikhez mérten fejlődik önállóságuk, edződik akaratuk
- A gyerekeknél az ismeret használható tudássá válik, melyet verbálisan ki tudnak fejezni

II. 3. Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának, és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a mondókák, dúdoló, versek. Ezekkel megalapozhatjuk a gyermekek könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatát, amely elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és a dramatizálás eszközeivel is – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermekek érzelmi biztonságban érzik magukat, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenítenek meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Irodalmi nevelésünkben központi szerepet kap az érzelmi nevelés, amely talán ezen a területen a legkiemelkedőbb fontosságú, és ez a sajátossága teszi a környezeti nevelőmunka szempontjából meghatározó jelentőségűvé. Az irodalomnak, a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeknek (báb, dramatizálás, drámajátékok, zene stb.) a nevelési folyamatunkban van kötött helye és ideje, de emellett bármikor, és mindig kezdeményezni lehet és kell.

Hangsúlyt kap a magyar népköltészet műveinek megismerése, a hagyományok tisztelete, ápolása, megőrzése, továbbá a régi történetek, népszokások, néphagyományokhoz, népi kismesterségekhez kapcsolódó irodalmi anyag beépítésével a múlt ismeretének, viselkedéskultúrájának átadása, értékének megőrzése.

Cél:

- Az irodalmi nevelés tartalmi eszközei, a mese, a vers, az anyanyelv közegén át élményt nyújtson, emberi kapcsolatokra tanítson, mélyítse az önismeretet, segítse a világ megismerését
- Az irodalmi művek, dramatikus és bábjátékok segítségével teremtsenek érzelmi alapot a természet megismeréséhez, a környezeti neveléshez, természetszerető, és környezetbarát felnőtté váláshoz
- A gyerekek beszédkedvének fokozása érzelmi biztonságot nyújtó oldott, természetes, derűs légkör biztosításával – figyelembe véve az egyes gyermek fejlődési ütemét, képességét, tehetségét
- Fejlődjön komplexen beszédük, gazdagodjon szókincsük, artikulációjuk, kifejezőkészségük, gondolkodásuk, kommunikációs képességük – elősegítve szocializációjukat.

A fejlesztések tartalma:

- A jó hangulatú vidám verselés, az elmélyült mesehallgatás tudatos alkalmazása befogadás során, az irodalmi élményen túl, a gyerekek számára érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkör megteremtése, fenntartása

- A népi kultúra világából tudatosan válogatunk és ezzel népi hagyományaink őrzésében az első lépéseket megtesszük
- Az óvodáskorú gyermekekben tudatosan és tervszerűen alakítjuk a népi és nemzeti értékeinkhez való kötődésüket
- A mesék, a gyerekek mindennapi életével kapcsolatos történetek segítik feloldani a gyerekek belső feszültségeit, szorongásait
- Az irodalmi nevelés, a mesélés, verselés, bábozás, drámajáték helyszínei a természeti környezethez szorosan kapcsolódnak csoportszobában és azon kívül is (udvar, óvodakert, kirándulások, séták)
- A fák, bokrok a népmesékben úgy változnak, élnek, ahogy csak a gyermeki fantáziában lehetséges. Maradandóbb, bensőségesebb az irodalmi élmény, ha azt valóban egy terebélyes tölgyfa, virágzó, bokor természetes közelségében hallja, éli át a gyermek. A vibráló képsorok helyett a nyugodt feldolgozást elősegítő, kimerevíthető állóképek /a diafilmek/ kerülnek előtérbe
- Az állatok és a „nemszeretem állatok” is /giliszta, méhek, pókok, bogarak stb. / közelebb kerülnek a gyerekekhez, ha a valós találkozás mellett, ezekhez irodalmi élmény kapcsolódik
- Az állatokhoz, természeti jelenségekhez kapcsolódó irodalmi alkotások hangutánzásra készítetnek, segítik a helyes hangképzés kialakítását, a beszédhibák javítását, a szókincs gazdagítását
- Természeti jelenségeket, élőlényeket idéző versek, mesék, elbeszélések, mondókák felhasználásával mélyítjük az élmények érzelmi hatását
- A meséken, verseken keresztül emberi kapcsolatokat, erkölcsi tartalmat, indulati élményeket közvetítünk és tanítunk
- Fejlesztjük a gyerekek erkölcsi érzelmeit, ítéleteit, magatartását, esztétikai fogékonyságát
- Jeles napok, ünnepeink tartalmát, fényét, hangulatát, az együttlét szertartásait a mesék, versek, történetek segítségével tesszük a gyermek számára átélhető, maradandó élménnyé
- Felkeltjük és mélyítjük a gyerekek irodalom iránti érdeklődését
- Megalapozzuk az irodalomhoz, a könyvhöz fűződő érzelmi kapcsolatukat

- Fejlesztjük a gyerekek beszédét, kifejezőkészségét, helyes és szép kiejtését, a helyes hangsúlyozást és ritmust, bővítjük szókincsüket
- Az irodalmi anyag kiválasztásakor figyelünk a környezeti és irodalmi nevelés kapcsolatára. A megfigyelt eseményekhez, átélt élményekhez, jelenségekhez, élőlényekhez tartalmilag kapcsolódó irodalmi anyaggal segítjük, gazdagítjuk a gyermekek megismerési folyamatát, érzelmi életét, anyanyelvi nevelését
- Irodalmi anyagunkat folytatásos mesékkel gazdagítjuk és a gyerekek által otthonról hozott könyvek anyagával
- Az élő mesét, irodalmi nevelésünket bábozással, zenével színesítjük
- A mese - vers tevékenységek során lehetőséget adunk, hogy a gyerekek érzelmeiket gesztusokkal, mimikával, mozgással fejezzék ki. A dramatikus és drámajátékok során különböző cselekvéseket, tulajdonságokat, embereket, állatokat jelenítenek meg, ezáltal fejlődik metakommunikációs készségük. A megjelenítést, felidézést, rögzítést elősegítik a hozzájuk kapcsolódó mozdulatsorok, képi megjelenítések
- Szem előtt tartjuk, hogy a kisgyermek kettős tudattal éli meg a mesét, képzeletbeli beleélése megalapozza a meseélmények befogadását, feldolgozását
- Elősegítjük, hogy a mesék oldják fel a kisgyermekben a belső szorongásokat
- Biztosítjuk a szabad meseválasztás lehetőségét, hozzájárulunk, hogy a gyerekeknek legyen kedvenc meséjük.

A fejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- A gyerekeknek igényévé válik a vers – mesehallgatás
- Védik, óvják a könyveket
- A gyerekek különbséget tudnak tenni jó és rossz között, a valóság és a mese, virtuális valóság között
- A tanult mintát alkalmazva kapcsolataikban ítéleteket alkotnak
- A következő életszakaszba lépve a gyerekek képesek gondolataik, érzelmeik kifejezésére, a verbális és nem verbális kommunikációra

II. 4. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Az óvodai ének zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és a zenei kreativitás alakításában.

Az éneklés, zenélés, népi játék, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Programunk alapvető elve, hogy a zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint a különböző - állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Cél:

A zenei képességek fejlesztése, s hogy a gyermek zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog legyen.

Az élményekből fakadó, érzelmeken alapuló éneklés, mozgás, zenélés, zenehallgatásra való igény megalapozása, a zenei anyanyelv kialakulásának elősegítése.

A fejlesztések tartalma:

- A zenei nevelés alapvető feltételeit tudatosan, tervszerűen szervezzük meg életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével (felzárkóztatás, tehetséggondozás)

- Már az óvodába lépéstől tudatosan hívjuk segítségül az ölbe vevős, cirógatós népi játékokat, altatókat, ringatókat, mondókákat
- Felkeltjük a kisgyermek zenei érdeklődését, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, gazdagítjuk érzelmvilágukat
- Az óvodapedagógus modell a tiszta éneklésével, megfelelő tempóválasztásával, hangerejével, hangszínével, a zenei képességek fejlesztéséhez
- Erősítjük a közös éneklés örömét, közösségformáló szerepét
- Biztosítjuk, hogy nyugodt légkörben a gyerekek bátran kifejezésre juttathassák gondolataikat az érzelmi indítékból fakadó énekléssel, körjátékkal, táncolással
- Az ünnepvárás és készülődés hangulati előkészítését segítjük alkalomhoz illő dalokkal, énekekkel, zenéléssel, zenehallgatással, lehetőséget biztosítunk az élő zene hallgatására
- A zenei anyag kiválasztásakor ügyelünk arra, hogy az énekes játékok, mondókák, zenei feladatok, dalok tartalma a gyerekek élményeivel, tapasztalataival, ismereteivel összhangban legyenek, megfeleljenek az adott gyermekcsoport életkori és egyéni sajátosságainak
- A zenei nevelés feladatainak megvalósítását lehetőség szerint a szabadban is tervezzük és szervezzük.
- Ügyelünk a népi és műdalok helyes arányainak megválasztására
- A mindennapokban átélt élmények, érzelmek kifejeződnek az egyéni improvizációkban és a közös éneklésben, mozgásban. A zenei nevelés fejlesztési feladatainak megvalósítása összefonódik a külső világ hangjaival, ritmusával, csendjével, és tudatosan kihasználjuk ezek lehetőségeit
- A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

- Feladatunk, hogy a felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé váljon.
- Elsősorban a néphagyomány gazdag gyermekjátékaiból és népdalkincséből válogatunk, melyek hagyományos mozgáskultúrájukkal az összetartozás, társas érzés örömét is kifejezik.

A fejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- A gyerekek szeretnek énekelni, játszani, szívesen hallgatnak zenét
- Kialakul a zenei kultúra, népi kultúra iránti fogékonyság
- Kialakul a gyermekekben a közös éneklés igénye, zenei utasítások végrehajtása, egyszerű és játékos mozgások, tánclépések egyöntetű esztétikus végzése, zenei és zörej hangok biztos ismerete, utánzása, hangadást kísérő mozdulatok, mozdulatsor megfigyelése, pontos visszaadása, mozgás-improvizáció zenére
- A gyerekeket képességeik fejlettsége alkalmassá teszi a következő életszakasz elvárásainak teljesítésére (hallás, ritmusérzék, emlékezet, figyelem, zenei alkotóképesség, mozgáskultúra).

II. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk az óvodai nevelésben a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Ünnepekre, jeles napokra készülődés alkalmával sajátos környezetben a kisgyermek életkorának megfelelően megismertetjük őket a népi mesterségekkel: agyagozás, mézeskalács sütés, gyöngyfűzés stb.

A gyerekeknek nagy élmény látni a játékok, eszközök születését, felhasználását, így érzelmileg erősen kötődnek hozzájuk. A közös alkotótevékenység során erősödik kötődésük társaik és az együtt tevékenykedő felnőtt iránt, fejlődnek társas kapcsolataik.

Az ünnepi készülődéshez az óvoda bevonja a szülőket is, a gyermekekkel közösen a családi munkadélutánokon az aktuális tevékenységek közös megszervezésére.

Cél:

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tevékenységek az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítsék a képi – plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességek alakulását. Ezen kívül a gyermeki kreativitás, élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyerekek tér – forma és szín képzeiteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az alkotás örömét átélő gyermek számára a tevékenység fontosabb, mint azok eredménye, mely során erősödik önbizalma, kialakul önértékelése.

Fejlesztések tartalma:

- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Figyelmet fordít maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Az óvodapedagógus megismerteti a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival
- Az óvodai technikák mellett megismertetjük és használjuk a népi kismesterségeket őrző technikákat, ezáltal formálódnak a gyermek vizuális alkotáshoz, befogadáshoz szükséges készségei
- Az óvodapedagógus figyelembe veszi a gyerekek eltérő képességeit (felzárkóztatás, tehetséggondozás), és személyre szabottan biztosítja a fejlesztés lehetőségeit. Segíti a kezdeményező, kreatív megvalósítás érvényre jutását.
- Az óvodapedagógus feladata előtérbe helyezni a természetes anyagok, termékek felhasználását, támogatni az új megoldások keresését, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelni.
- A séták, kirándulások során gyűjtött kincseket használjuk a képi és térbeli alkotások díszítéséhez. A séták, kirándulások, a szabadban végzett tevékenységek hozzájárulnak a nagyobb terek bemozgásával a téri tájékozódás fejlődéséhez, a síkban történő megjelenítéshez (emberábrázolás, térképkészítés).

A fejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka a gyerekeknél pozitívan hat az érzelmi nevelésre, támogatja a gyerekek szocializációját, mozgósítja a gyermek egész személyiségét, aki a felnőttek példája nyomán sokkal nyitottabb, érdeklődőbb lesz, „kutatási vágy” jellemzi a természet kincsei után
- A gyerekek az egyes technikákat, azok eszközeit biztonsággal, helyesen használják
- A gyerekek önálló alkotásra képesek
- Kialakul a változatos technikákban való jártasság, sokrétű anyagismeret, természetes anyagok változatos módon való felhasználása, differenciálódott téri észlelés, téri tájékozódás, elemi térviszonylatok megjelenítése, biztos ceruzafogás, változatos színhasználat és formaábrázolás, önálló és csoportos alkotás igénye.

II. 6. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
 - b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
 - c) szervezett mozgásos tevékenység.
- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely, helyzetváltató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

- Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazásai kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő, és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakításában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.
- Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- biztosítsák a csoportszobában és a szabadban a kellemes légkörben végzett mozgást, amely idővel a gyermekek igényévé válhat.
- a gyermekek edzése, mozgásszintjük tudatos fejlesztése úgy, mint motoros képességek, testséma, nagy- és finommozgások, szem/ kéz/láb koordináció, egyensúlyérzék.
- ehhez biztosítják a megfelelő időt, helyet, eszközt és szervezeti formát.

- a mozgásfejlesztés, mozgásos játék tervezésénél figyelembe veszik a csoport összetételét, életkori sajátosságát, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét.
- a mozgásfejlesztés során is megteremtik az anyanyelvi-, kommunikációs-fejlesztés lehetőségeit. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

II. 7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt napi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenységének sajátosságai:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége és
- a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

Célunk elérésénél figyelünk rá, hogy túlterhelés nélkül minden gyermeknek legyen valamilyen feladata, hisz ezáltal is éreztetni kívánjuk, hogy fontos tagja közösségünknek.

Munkavégzés közben sok lehetőség adódik a beszélgetésre, a munkafolyamatok, az eszközök megnevezésére, amiktől fejlődik szókincsük, fogalmi gondolkodásuk.

Célunk, hogy örömmel, szívesen végzett aktív tevékenység legyen számukra.

Alkalmi megbízások közben, természetes élethelyzetben fejlődik kommunikációs készségük, gyakorolják az illemszabályokat.

Munkavégzés közben környezetükről, saját magukról sokoldalú, speciális ismereteket szereznek, fejlődik a munkavégzéshez szükséges attitűd és képességek, készségek, tulajdonságok, mint kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának a lehetősége.

Miközben tapasztalatokat gyűjtenek, fejlődik érzékelésük, gondolkodásuk, ügyesedik a mozgásuk, így a munkafeladatok végzése segíti fejlődésüket. Ez a fejlődés azonban csak az örömteli, szívesen végzett feladatok során lesz teljes.

A munka jellegű tevékenységek a közösségi kapcsolatok és a kötelességteljesítés alakításának eszköze, saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

II. 8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

- Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, mely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése
- A tanulás lehetséges formái az óvodában:
 - az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés;
 - a játékos, cselekvéses tanulás;
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
 - a gyakorlati problémamegoldás.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

III. 1. Esélyegyenlőség

Cél:

Az esélyegyenlőség biztosítása, melynek elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása intézményünkben, amelyek csökkentik a gyerekek meglévő hátrányait, javítják iskolai sikerességüket, megcélózva a társadalmi beilleszkedésüket.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos pedagógiai feladatok, tevékenységek:

- esélyegyenlőség elősegítése
- szegregáció és szelekció kiszűrése
- a közoktatási szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása
- minőségi oktatáshoz vezető feltételek, módszerek alakítása
- SNI, HH és HHH gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása
- diszkrimináció minden fajtájának megszüntetése
- oktatási és társadalmi integráció támogatása, együttműködésre nevelés
- a tehetséges gyerekek kompetencia alapú fejlesztésének biztosítása

Az esélyegyenlőségi program általános céljai a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek nevelési szegregációjának csökkentése, az SNI-s, és a tehetséges gyerekek fejlődésének biztosítása.

Az SNI-s, hátrányos- és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek sikeres neveléséhez elsősorban a haladási ütem lassítását, a differenciált bánásmódot tekintjük kiindulópontnak.

Óvodánk nagy gondot fordít a beilleszkedési nehézségek, a tanulási zavarok kezelésére. A fejlesztés irányát óvodánk fejlesztőpedagógusa határozza meg a csoport óvónőivel együtt. A felzárkóztatás egyéni, vagy kiscsoportos formában történik.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Korai felismerés, együttműködés az óvodai jelzőrendszerrel
- A tapasztaltakról, veszélyeztetettségéről, hátrányos helyzetről jelzés és javaslattevés az igazgató, a gyermekvédelmi felelős, és a fejlesztő munkaközösség felé
- A hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, a különleges bánásmódot igénylő gyerekek, és a tehetséges gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása, differenciált egyéni bánásmód, fokozott segítségadás, odafordulás
- Különös odafigyelés, kapcsolattartás az érintett családokkal
- Nevelési feladat fontos részeként a dokumentációkban (nevelési terv, egyéni fejlődést nyomon követő lapok) tükröződjön e gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, segítség, egyéni differenciált bánásmód, felzárkóztatás
- Tájékoztatás a szülők felé a pedagógusok jogairól, kötelességeiről, a segítségadás lehetséges módjáról
- A gyermek szocializációjának elősegítése, erősítése a csoportban
- Iskolaválasztásnál segítségadás a családnak
- A pedagógus továbbképzési lehetőségek kihasználása
- A napi feladatok egyeztetése során a dajkákkal meg kell határozni a gyerekeknek nyújtott segítség módszerét, mértékét az azonos elvárások következetes betartását

III. 2. Gyermekvédelem

Elvek, célok:

- Hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása minden kisgyermek számára. A családban történő prevenció, nevelés segítése.
- Különös odafigyelés a különleges szubkultúrához tartozó és kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre (különleges bánásmódot igénylő gyermekek: SNI-s, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, kiemelten tehetséges gyermekek; valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek). Az akadályozott gyerekek együttes nevelése kortársaival
- Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, de feladatunknak tekintjük a gyermekek jogainak mindenkori érvényesítését és védelmét
- Arra törekszünk, hogy tapintatos, személyes kapcsolatot alakítsunk ki a segítséget kérő, vagy az arra rászoruló családokkal
- Elsődlegesnek tartjuk a prevenciót, mely magába foglalja az egészséges életvitel szokásainak megalapozását, a szabadidő hasznos eltöltésének megismertetését, a családokkal való szoros kapcsolat kiépítését, és a mentálhigiéné, azon belül is az érzelmi biztonság és kompetencia érzésének erősítését.

Az igazgató feladatai:

- Törvényben meghatározott feladatok ellátása
- Szervezi a gyermekek egészséges és biztonságos környezetben való nevelését, felügyeletét
- Gyermekvédelmi felelős megbízása és munkájának ellátásához szükséges feltételek biztosítása
- Egyszemélyi felelőse az óvodában folyó gyermekvédelmi munka koordinálásának
- Jelzőrendszer kiépítése és működtetése
- A gyermekek igazolatlan mulasztásai esetén intézkedés

Az óvodapedagógus alapvető feladatai:

- A gyermekek és környezetük megismerése
- A gyermekek fejlődését hátráltató tényezők feltárása
- Ennek kiküszöbölésére a megfelelő pedagógiai stratégia kidolgozása

- Az igazgató informálása
- A család életéről szerzett információk hivatali titokként való kezelése

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A gyermekvédelmi feladatok koordinálása
- Nyilvántartás vezetése
- Környezettanulmány végzése az óvodapedagógusokkal
- Az igazgató informálása
- Kapcsolattartás a Napraforgó Gyermekjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat és Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. Kerületi Tagintézményével, valamint a Gyámhatósággal

A nyilvántartásba vétel szempontjai:

- elhanyagoló nevelés
- erkölcstelen családi környezet
- italozó szülők
- bűnöző családi helyzet
- rossz lakásviszonyok
- egészségügyi okok
- anyagi okok
- megromlott családi kapcsolat

Elvárt eredmények:

- Szülők felmerülő problémáikkal bizalommal fordulnak az óvodapedagógusok felé
- Gyermekvédelmi munkánkkal egyre több családnak segítettünk a hátrányos, veszélyeztetett helyzetük enyhítésében
- Nevelési tanácsainkat megfogadják

III. 3. Integrált nevelés

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről az alábbiakban határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek körét:

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

- sajátos nevelési igényű
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő
- kiemelten tehetséges

2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint.

Intézményünk a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a NT. 4. §. 25. pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő mozgásszervi-, érzékszervi- (látási, hallási), értelmi- vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői bizottság által előírt fejlesztését a kerületi Gyógypedagógusi Hálózat látja el, az óvodapedagógusokkal együttműködve. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára felzárkóztatásukra és képességfejlesztésükre irányuló foglalkozásokat szervezünk (óvodapedagógus, gyógypedagógus).

Befogadás előtt szükséges az illetékes szakértői bizottság (SNI) vagy szakszolgálati vélemény beszerzése (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek esetén), mely szerint javasolják az integrált nevelést.

A befogadó gyermekcsoportot a szülőkkel együtt felkészítjük az új gyermek érkezésére. Az integrációt az egész nevelőtestület vállalja, biztosítva a nem pedagógus dolgozók részéről is a nyugodt érzelmi támaszt nyújtó légkör megteremtését.

Ezen kívül feladatunk a tehetségazonosítás, szakember bevonásával a kiemelt képességű gyermekek támogatása, segítése.

A mozgásszervi fogyatékos:

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, és ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, így módon az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerztetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása. Az óvodában biztosítani kell – a gyermek állapotának megfelelően – az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

A látássérült gyermek:

Óvodai nevelés keretében a gyengén látók ellátását tudjuk biztosítani. Ezek a gyermekek főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de ép látású társaiktól eltérően sokkal közelebbről, kisebb térben használják látásukat. Feladatunk a testtartási hibák megelőzése, a környezet vizuális megismertetése látásneveléssel. A mozgásbiztonság fejlesztésével, a finommotorika fejlesztésével segítjük a mozgáskoordinációt. A hallási figyelem fejlesztése segíti a tájékozódást és a tanulást. A tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteiket a tapintásos észlelés fejlesztésével érhetjük el.

A hallássérült gyermek:

A hallássérült gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek (siket, enyhébben hallássérült, nagyothalló).

A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – elmarad, vagy erősen sérül a beszéd- és nyelvi kompetencia. Fentiek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozhat. Az óvodás kor kezdetére, a hallássérült kisgyermek egy része további speciális segítséggel halló társaival együtt vehet részt óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például mentális állapot, szociokulturális környezet, korai és optimális pedoaudiológiai ellátás stb.). Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

Enyhe értelmi fogyatékoság:

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a spontán tanulás, a társakkal való együttműködés, a kommunikáció, melyek fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek. A fejlesztés során a csoportos foglalkozásokon törekedni kell a megfelelő motiváció fenntartására, a csoportban az egymáshoz való közeledésre, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztésére.

Beszéd-fogyatékoság:

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

Autizmus spektrumzavar:

Az autizmus spektrumzavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrumzavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő pedagógus jelenléte szükséges.

A fejlődés egyéb pszichés zavara (súlyos tanulási, figyelem- vagy a magatartásszabályozás zavara):

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.

Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Célunk:

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése a többi óvodással együtt, a programban meghatározott elvek és célok szerint történjen, biztosítva részükre a speciális fejlesztés lehetőségét (egyéni fejlesztési terv).

- Olyan környezet kialakítása, szükséges tárgyi feltételek, segédeszközök megléte, mely elősegíti a gyermek fejlődését, fejlesztését.
- Pozitív szemlélettel próbáljuk elősegíteni azoknak a kiemelkedő képességeknek a feltárását, további megerősítését, melyek kibontakoztatása a fejlődés, éérés során tehetséggé alakulhatnak.
- Az SNI és BTM nehézséggel küzdő gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez és a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai az intézmény programjainak tartalmi elemeivé váljanak.

Feladataink:

- Az SNI és BTM nehézséggel küzdő gyermekek jogainak biztosítása, miszerint állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- Annak figyelembevétele, hogy az óvodai nevelés kiegészítője a családi nevelésnek. Minden csoportunk törekszik a különbözőséget elfogadó környezet kialakítására, elsődlegesen kihasználva a nevelői modellnyújtást, szülők és gyermekek számára.
- Minden gyermek egyenjogú tagja a közösségnek. Törekszünk arra, hogy erősödjön a társas kapcsolatok igénye, együttműködés és alkalmazkodás alakuljon ki közöttük. Az egész napos tevékenység szolgálja a különleges gondozási igény kielégítését is csoportos, kiscsoportos, és egyéni formában.
- Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen.
- Megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.
- A nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével a kompenzációs lehetőségek bővítése.
- Annak figyelembevétele, hogy a testi fogyatékos gyermekeknél megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és szocializáció.

- A testi fogyatékos gyermekek óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, és ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése.
- A testi fogyatékos gyermekek esetében az óvodában biztosítani kell – a gyermek állapotához, lehetőségeihez igazítottan, a megfelelő mozgás-és étletteret mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.
- Az érzékszervi fogyatékos gyermekeknél kiemelt szerepet kell, hogy kapjon a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek gyakoroltatásával a hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség fejlesztésére.
- A gyermeki képességek kibontakoztatása, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése.
- Az óvodai fejlesztést minden esetben egyéni fejlesztési terv alapján végezzük, melynek alapja a szakvéleményben megfogalmazott diagnózis, fejlesztési területek, feladatok.
- Az egyéni fejlesztési tervet - szakmai kompetenciájának határain belül - az óvodapedagógus készíti el a gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus vagy egyéb speciális szakember segítségével. Évente kétszer fogadóóra keretében erről tájékoztatja a szülőt.
- Biztosítjuk a csoporton kívüli fejlesztés lehetőségét az óvoda logopédusa, fejlesztőpedagógusa, a kerületi Gyógypedagógiai hálózat segítségével.
- Folyamatos konzultáció a külső speciális szakemberekkel.
- Előírás szerinti gyakorisággal kontrollvizsgálat kérése a megfelelő szakbizottságtól.
- Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.
- Az SNI gyermekek integrált fejlesztését szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógusok segítik, a kerületi Gyógypedagógiai hálózat tagjai. Közreműködésük kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok folyamatos kapcsolattartására, tanácsadására, illetve a szülőkkel való kapcsolattartásra is.
- A BTMN szakvéleménnyel rendelkező gyermekek felzárkóztatását az óvoda gyógypedagógusai látják el.

Integrálás feltételei:

- Az illetékes szakértői bizottság véleménye alapján a gyermeknek javasolt az óvodai nevelésben való részvétele.
- Társak között nevelhetőek, önmagukra illetve társaikra nem jelentenek veszélyt.
- Közös tevékenységbe részben vagy teljesen bevonhatóak.
- Szükségleteiket képesek jelezni a társak és az óvodapedagógus felé.
- Elemi szinten, óvodapedagógusi segítséggel el tudják látni magukat.
- Kommunikációs kapcsolatot tudnak teremteni az óvodapedagógusokkal, társaikkal, illetve kontaktust lehet teremteni velük.

A feladatok megvalósulásának jellemzői:

- Az iskolaérettség elérése minden gyermeknél egyénre szabott, előre nem tervezhető, a fejlődés ütemétől függ. Az iskolába lépés minden kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetében az illetékes szakértői bizottság véleménye alapján történik.
- Kialakul az őszinte, bizalmas kapcsolattartás a szülővel; megfelelő tájékoztatást kapnak a szülők és pedagógusok jogairól, kötelezettségeiről, melyet aláírással igazolnak.
- A gyerekek számára biztosított az esélyegyenlőség, és a felzárkóztatás.
- A gyermekközösségben kialakul az elfogadó viselkedés, a mindennapi életet áthatja a türelem, a megértés, a figyelmesség, a segítőkészség és az empátia.
- A nevelés hatására a kiemelt figyelmet igénylő gyermeknél fejlődik az alkalmazkodóképesség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet és az együttműködés.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

IV. 1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, a nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus.

Nevelőtestületünk szakmailag jól képzett, humánus, empátiával bíró, megújulásra képes és kész óvodapedagógusokból áll, akiknek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusok elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. Munkánkat pszichológus, logopédusok, fejlesztőpedagógus, utazó gyógypedagógusok segítik.

Az óvodapedagógusok tevékenysége és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő csoportban a dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

IV. 2. Tárgyi feltételek

Célunk az egészséges, harmonikus környezeti feltételek folyamatos biztosítása a célszerűség figyelembevételével.

Az óvodánk rendelkezik a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon rendeztük el, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja. Megfelel a gyermekek változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését.

A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Az óvodai környezetünk lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését, és igyekszünk a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal körül venni.

A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Az óvodánk egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremt a szülők fogadására.

IV. 3. Az óvodai élet megszervezése

- A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
- A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.
- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.
- Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.
- Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

- A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
- A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket az előző pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
- A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

IV.3.1. Dokumentáció és ehhez kapcsolódó óvónői feladatok

Cél:

Átlátható dokumentálással, a gyerekek, a csoport fejlődési szintjét nyomon követő dokumentációval elősegítjük Pedagógiai Programunk céljainak, feladatainak megvalósulását.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Az óvoda működését meghatározó központi és fenntartói dokumentumok ismerete
- A különböző pedagógiai folyamatok, a gyermekek fejlődésének dokumentálása, a gyerekek adatainak előírás szerű vezetése
- A folyamatos fejlődés igényeként jelentkező módosítás a fejlesztési tervekben (SNI, BTM gyermekek)
- A csoport, a gyerekek fejlődési folyamatát, feladatait tükröző dokumentációk tartalma feleljen meg az egyes belső szabályzatok előírásainak
- A titoktartási kötelezettség betartása, betartatása
- A szülői nyilatkozatokban foglaltak betartása, betartatása

- A gyermekeink fejlődését folyamatosan nyomon követjük és szükség esetén a további fejlesztő - nevelőmunkánkat szakemberek (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus) bevonásával végezzük és dokumentáljuk.
- A kötelezően használt nyomtatványokat az oviKRÉTA programban vezeti:
 - felvételi és mulasztási napló (a gyermekek nyilvántartásának és mulasztásainak naprakész vezetése, a hiányzásokkal kapcsolatos adminisztráció)
 - óvodai csoportnapló (az óvodai nevelőmunka tervezése az alábbi időtartamokban: nevelési terv: befogadási/beszoktatási terv; nevelési terv az I. félévre; nevelési terv a II. félévre, az óvodai nevelőmunka értékelése)
 - a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció: az oviKRÉTA rendszerben található nyomon követés szerint félévente.

A gyermekek és környezetük sokoldalú megismerése

Ahhoz, hogy a programban leírtaknak megfeleljünk, először a gyermekeket és környezetüket, szociális háttérüket kell megismernünk.

Ehhez nyújthat segítséget a szülők által óvodai jelentkezéskor kitöltött részletes anamnézis lap, a befogadás első három napja, a szülőkkel történő megbeszélések, egyeztetések, szükség esetén családlátogatások, fogadóórák.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek és a nemzetiségi gyermekek kultúrájának ápolása érdekében ismereteink bővítését szem előtt tartjuk. Fontos feladatunk a gyermekek felé a személyes példamutatás ezeknek a gyermekeknek elfogadására, befogadására. A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének megállapítását a játék, és a mindennapi tevékenységek megfigyelésével, egyéni beszélgetésekkel, foglalkozásokkal és mérésekkel (évente kétszer) végezzük.

A gyermekek fejlődésében történt változásokat folyamatosan szem előtt tartjuk, a további nevelési feladatainknál és a tervezésnél figyelembe vesszük.

A feladatok megvalósulásának jellemzői:

- A gyermekcsoportok életével kapcsolatos feladatok, események dokumentáltak

- A gyerekek fejlődése és fejlesztése (SNI és BTMN gyermekek) írásos formában nyomon követhető
- A titoktartási kötelezettséget az óvoda teljes munkatársi köre betartja

IV. 3. 2. A gyermek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése

Az óvodánkban folyó pedagógiai munkánk tervezése, elemzése, hároméves kortól a gyerekek megfigyelése, az egyénre szabott nevelési és fejlesztési eljárások, folyamatos és tudatos írásbeli munkát igényelnek. Az ilyen tervezés segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését. A gyermekcsoportok nevelési terve nem megmásíthatatlan, hanem a gyermekek fejlődési üteméhez, a spontán helyzetekhez, az aktuális feladatokhoz igazodik. Az óvónők egyik kiemelt feladata, hogy az egyéni képességfejlesztés minden területen érvényesüljön.

A mérések a következőkre irányulnak:

- a gyermek testi fejlettsége
- mozgásfejlettség
- finommotoros koordináció
- szociális fejlettség
- érzelmi, akarati képesség
- értelmi képességek
- nyelvi, kommunikációs képességek

Mérési időpontok: december és május

A mérések eredményeit az óvodapedagógusok mindkét félévben az oviKréta informatikai felületen rögzítik. A tájékoztatás az értékelésről a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény alapján készül. A szülőknek lehetőséget nyújtunk az értékelő fogadóórán történő további megbeszélésre, melynek tudomásul vételét aláírásukkal nyugtázzák.

IV. 3. 3. Napirend és hetirend

Az óvodás gyermekek tapasztalataikat, érzelmeiket, vágyaikat tevékenységeiken keresztül fejezik ki, ezért a gyermeki tevékenység a teljes nevelési időben érvényesül. A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5 – 35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeres ismétlődések érzelmi biztonságot alakítanak ki a gyermekben.

Óvodai csoportok napirendjét és hetirendjét az óvodapedagógus páros alakítja ki a gyermekek biológiai és társas szükségleteit szem előtt tartva (szeptember 1 – augusztus 31.). Június 1-től augusztus 31-ig tartalmas, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan szervezett nyári nevelési időszakot terveznek meg. Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával a nyári élet megtervezésénél lehetőséget kap a gyermeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze, és kötetlenebb formában biztosít változatos tevékenységet, lehetőséget a fejlődésre.

Óvodánkban a dajkák munkáját úgy szervezzük, hogy az igazodjon a gyermekek napirendjéhez. Tevékenységek előtt az óvodapedagógussal egyeztetve előkészítik a szükséges eszközöket, szükség szerint részt vesznek a csoport átrendezésében.

A napirend és a hetirend kialakításának szempontjai

- A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- Óvodai életünk egész időtartamára lehetőséget biztosítunk az örömteli, közös elmélyült tevékenységekre.
- Különösen a beszoktatás idején figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze.
- Gyermekek egyéni és életkori jellemzőinek, szükségleteinek, fejlettségének figyelembevétele: elegendő idő, megfelelő körülmények biztosítása.

- A hetirend kialakítása csoportonként az óvodapedagógus feladata, a különböző tevékenységek naphoz kötötten jelennek meg.
- Az étkezések naponta azonos intervallumának, a szükséges emésztési idő megtartásának biztosítása, a zavartalan pihenés feltételeinek megteremtése.
- A szabad levegőn tartózkodás során az évszak, időjárás és a környezeti hatások figyelembevétele.

Időkeret	Tevékenység
6:00 – 7:00	Gyülekező az összevont csoportban, szabad játék a csoportszobában, nyári időszakban az udvaron.
7:00 – 10:30	Az érkező gyermekek fogadása, szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron. Egyéni testápolási teendők folyamatos szervezésben, folyamatos tízóraizás, gyümölcs-zöldség fogyasztás. Kislétszámú csoportokban játékba integrált tanulási tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> • verselés, mesélés • ének, zene, népi játék, tánc • rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • mindennapos mozgás (a heti egy alkalommal közösen szervezett mozgás a csoportbeosztás szerint a tornaszobában zajlik kötött formában) • külső világ tevékeny megismerése • anyanyelvi nevelés • iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység
10:30 – 11:40	Játék, mozgás, séta a szabadban Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység
11:40 – 12:00	Egyéni öltözködési, testápolási teendők folyamatos szervezésben, készülődés az ebédre.
12:00 – 12:30	Ebéd
12:30 – 13:00	Egyéni testápolási teendők folyamatos szervezésben, készülődés a délutáni pihenéshez.
13:00 – 14:30	Pihenés, altatás mesével, altató énekkel, halk zenével
14:30 – 15:00	Folyamatos ébredés, egyéni testápolási teendők folyamatos szervezésben, uzsonnázás.
15:00 – 16:30	Szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron, egyéni képességfejlesztés.
16:30 – 18:00	Szabad játék az összevont csoportban (a csoportszobában vagy az udvaron)

Megjegyzés: az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység naponta összesen 45 perces időkeretben bármikor beépíthető a napirendbe a gyermekek érdeklődésétől, motiváltságától függően.

V. Kapcsolatrendszer

Óvodánk társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban van különböző szervezetekkel, intézményekkel. A legfontosabb és legszorosabb kapcsolatunk az óvodába járó gyermekek családjával van.

V. 1. Család – óvoda kapcsolata

Gyermekeink elsősorban a családban nevelkednek. Óvodánk folytatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól, a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, vagy a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az együttműködés, az egyenrangú nevelőtársi viszony, jó partnerkapcsolat kialakítása fontos feladatunk. A szülői választmány véleményét kérjük minden az óvodát érintő kérdésben a törvényben előírt jogosítványoknak megfelelően.

A nemzetiségi szülők felé segítségkérés, az óvónők ismereteinek bővítésére. Segítséget nyújtunk ezeknek a szülőknek a beilleszkedéshez, az óvoda szokásainak, hagyományainak bemutatásával, megismertetésével.

Kapcsolattartásunk főbb formái már kialakultak és működnek az óvodában:

- Beiratkozás - első személyes kapcsolat
- Családlátogatás - a gyermekek környezetének, a család nevelési szokásainak megismerése – szülői igény szerint
- Anyás befogadás - gyermekek beilleszkedésének megkönnyítése a szülők bizalmának elnyerése, hogy biztonságos, nyugodt környezetben, gondoskodó felnőttekre bízva gyermekét

- Napi kapcsolattartás: óvodánk nyitottságából adódóan a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk gyermekével történt eseményekről, fejlődéséről. Az óvónő is információt kap a családban történt fontosabb eseményekről
- Fogadóórák - komolyabb, személyes találkozást igénylő problémák megbeszélése, melyet bármikor kezdeményezhet a szülő, a gyermek fejlődését támogató szakemberek is és az óvodapedagógus is. Ezeken a megbeszéléseken elhangzottak bizalmas jellegűek
- Szülői értekezletek: az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Óvónőink feladata, hogy a szülők véleményét meghallgassák, javaslataikat figyelembe vegyék
- Közös programok, ünnepek, évzárók: lehetőséget teremtünk a család és az óvoda közti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elvek közelítésére. A közös programok nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt szervezett sportprogramokat, kulturális eseményeket, az ezekre való felkészülést
- Anyák napja a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe véve közös ünnepség keretében
- Sportrendezvények - játékos családi sportverseny (csoportok, szülők igényei szerint)
- A munkadélutánok - közös együttjátzás, játékkészítés (csoportosan és óvodai szinten).

Nevelésünk akkor képes csak céljait elérni, ha a családdal együtt kölcsönös bizalommal és tisztelettel nevel, és segíti a szülőket abban, hogy már az óvodában jól megalapozott fejlesztési eljárásokat a családi ház átvegye, folytassa.

V. 2. Kapcsolatok egyéb intézményekkel

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

Kapcsolattartásunk formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. Kapcsolataink kialakításában intézményünk nyitott és kezdeményező.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Kapcsolataink:

- Fenntartóval: a Budapest XVI. Kerületi Önkormányzata a törvényekben meghatározottak szerint biztosítja feltételeinket.
- Gazdasági Szervezettel: a kapcsolat során törekszünk arra, hogy gazdálkodás szakszerűsége érdekében az információáramlás zavartalan legyen.
- Étkeztetési céggel: a gyermekek étkezésének biztosításához napi kapcsolatot tartunk fenn. A dietetikussal egyeztetve biztosítjuk az ételallergiás gyermekek étkezését.

Kapcsolattartás más intézményekkel:

- Gyógypedagógiai hálózat: a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében, ellátásában segítik a pedagógusok munkáját.
- Bölcsőde: hasznos információkat kaphatunk a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről.
- Iskola: kapcsolatunk kialakításában, fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező, az óvónők rendszeresen látogatják a közelben működő iskolákat. Beiratkozások alkalmával rendszeresen tájékoztatást kapunk az iskolák működéséről.

Kapcsolatok szakmai - és szakszolgálati intézményekkel:

- Szakértői Bizottságok: az alapító okiratban foglalt SNI-s gyermekek vizsgálatában, fejlesztésük meghatározásában nyújtanak támaszt.
- A BTMN-es gyermekek esetében folyamatos a kapcsolatunk a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. kerületi tagintézményével a gyermekek vizsgálatában, felülvizsgálatában.

- Fővárosi Pedagógiai Intézet: továbbképzések, tanfolyamok biztosításával lehetőséget nyújtanak óvónőinknek szakmai tudásuk bővítésére, fejlesztésére, nevelőmunkánk színvonalának emelésére.
- Napraforgó Család- és Gyermejkölési Központ, a gyermekeink neveléséhez, fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul. Szükség esetén gyermekvédelmi felelősen keresztül családgondozó igénybevétele. Kapcsolattartás az óvodai szociális segítővel.
- Védőnők: gyermekeink fejlődését, egészségük védelmét és megőrzését nagymértékben elősegítik. Előírásainak megfelelő szűrővizsgálatot végeznek, tanácsokkal látják el az óvodapedagógusokat.
- Gyermekorvos: rendszeres konzultációk a felmerülő egészségügyi problémák megbeszélésére.

Kapcsolattartás közművelődési intézményekkel:

Nevelési feladataink sokoldalú, színes megvalósítását segítik a közművelődési intézmények rendezvényeinek látogatása a gyermekek életkori sajátosságainak és programunk alapelveinek figyelembevételével.

- múzeumok
- bábszínház
- Állatkert
- Pilisi Természetvédelmi Egylet (Madarász ovi)

VI. Szolgáltatásaink

Cél:

Segítse a harmonikus fejlődést, kapcsolódjon általános és speciális feladatainkhoz, a sokoldalú személyiségfejlődéshez, ezzel segítve a nevelési programunk megvalósítását.

Feladat:

A szervező minden alkalommal vegye figyelembe a gyerekek életkori, egyéni sajátosságait, pillanatnyi érzelmi állapotát.

VI. 1. Fenntartó által finanszírozott szolgáltatások

- Logopédiai foglalkozások.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő pedagógiai ellátása, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatása.
- Nevelésünk fejlesztési feladatainak meghatározását elősegítő programok: kirándulások, szülői fórumok - szakmai előadások.

VI. 2. Önköltséges szolgáltatások

Évente felülvizsgálva, szülői igényekhez igazítottan, a nevelőtestület szakmai véleménye alapján.

Ezeket a foglalkozásokat délután 16 óra után tartjuk. A foglalkozások önkéntes alapon szerveződnek.

VI. 3. Költségtérítés nélküli foglalkozás

Hittan

VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

3. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4. Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

6. A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

8. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Nyilvánosságra hozatal

Az óvoda Pedagógiai Programját a törvényben előírt módon megjelentetjük az óvoda honlapján, valamint megtekinthető a Székhely Óvodában a galérián, a Pipitér Telephelyeken pedig a faliújságokra kihelyezett nyomtatott formátumban.

Intézményünkben a módosított Pedagógiai Programot 2025. szeptember 1-től vezetjük be, mely mindaddig érvényes, amíg a lenti tényezők nem kényszerítenek bennünket módosításra.

- Jogszabály változás esetén
- Ha a Fenntartó nevelési-oktatási koncepciója megváltozik
- A nevelőtestület vagy a Szülői Szervezet 51%-a a program módosítását kéri
- A személyi feltételek jelentős mértékben megváltoznak

Előírások a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés az igazgatónak, nevelőtestületnek.

A Pedagógiai Program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

Legitimációs záradék

Alulírott Králik Andrea igazgatóhelyettes nyilatkozom, hogy a Mátyásfüldi Fecskefészek Óvoda Pedagógiai Programjának változtatásával kapcsolatban a véleményezési jogunkat korlátozás nélkül gyakorolhattuk, a dokumentum módosítása a Nevelőtestület bevonásával készült.

Budapest, 2025. augusztus 22.

Králik Andrea
igazgatóhelyettes